

צו עיקול זמני

סעדים זמניים הינם צווים המאפשרים לצדדים המעורבים בתהליכי הגירושין הטלת סנקציות, מגבלות או ניצול זכויות עד לסיום בירור התביעה, על מנת להבטיח את שמירתו של המצב הקיים והקפאתו בטרם הגשת התובענה, וכמו כן להבטיח שפסק הדין העתידי אכן יהיה בר מימוש. סעדים זמניים ניתנים בבתי הדין הדתיים הדרוזיים (וגם בבית משפט לענייני משפחה), וכוללים מגוון של סעדים כמו: צווי מניעה, עיקול זמני, צווי עיכוב יציאה מהארץ, צווי הגנה ועוד. על מנת לפנות לבית הדין ולקבל סעד זמני מומלץ להיות מיוצג על ידי עורך דין.

מתי מבקשים סעד זמניים:

ישנם מגוון רחב של מצבים לפני הגירושין או במהלך הדיון בבית הדין בהם עולה צורך בבקשת סעד זמני לטובת מי מהצדדים, כשאחד המצבים הוא החשש מפני הברחת הרכוש המשותף. הברחת רכוש יכולה להתבטא במכירת נכסים ורכוש משותף, מתן או נטילה של הלוואות פיקטיביות, חלוקת מתנות לקרובים, פדיון ביטוחי מנהלים ותוכניות חסכון ועוד. תרחיש נפוץ נוסף הוא בריחתו של בן הזוג מהארץ מיד עם קבלת התביעה לגירושין, כשיתרה על כך הוא החשש הכבד שבן הזוג ייקח את הילדים אתו ללא הודעה מוקדמת ומראש. נסיבות נוספות בהן עולה הצורך בבקשת סעד זמני הן כאשר אחד מבני הזוג הינו אלים, כשמטרתו של צו ההגנה היא יצירת הפרדה וריחוק במהלך הגירושין על מנת למנוע פגיעה בצד המבקש את הצו.

צו עיקול זמני

צו עיקול זמני נועד למנוע ולסכל כל פעולה של הברחת רכוש מצד אחד מבני הזוג, ולמנוע מבן הזוג הנתבע לקבל את חלקו באמצעות העלמת כספים מחשבון הבנק, מכירת רכוש משותף, הענקת מתנות לקרובים, נטילת הלוואות פיקטיביות וכדומה.

התנאים לקבלת צו העיקול הזמני: ניתן לבקש את צו העיקול גם מבית הדין הדתי הדרוזי. התנאים המרכזיים הם ההוכחה כי למבקש את צו העיקול יגרם נזק חמור בנסיבות שבהן הבקשה לצו עיקול תידחה וביצוע פסק הדין של בית הדין יהא בלתי אפשרי, כשהנזק העתידי חמור יותר מהפגיעה בצד השני במידה ויאושר צו העיקול כסעד זמני. תנאי נוסף הוא הראיות לסיכויים גבוהים לקיום עילת התביעה. התנאי השלישי הוא ההוכחה כי הבקשה נעשתה בתום לב ולא על מנת לפגוע בצד שכנגד. בית הדין רשאי לצוות כי מבקש הצו יפקיד ערובות בהתאם לשיקול דעתו.

מתי מומלץ לבקש את צו העיקול הזמני: מומלץ לבקש את צו העיקול מבית הדין, כבר בתחילת ההליכים וללא ידיעתו של בן הזוג, עד מתן הצו ורישומו בכל הגופים הרלוונטיים.

הליך הגשת הבקשה לצו עיקול זמני: הגשת הבקשה לצו העיקול זמני נעשית כמו בהגשת בקשה הנוגעת לכל סעד זמני אחר. יחד עם זאת ישנן נסיבות בהן ניתן לבקש בעל פה את צו העיקול. חשוב להדגיש כי קיימת בחוק רשימת נכסים הפטורים מעיקול. את הבקשה ניתן להגיש במעמד צד אחד בלבד.

שיקולי בית הדין בעת אישור או דחיית הבקשה לצו עיקול זמני: בית הדין ישקול את הבקשה והראיות להטלת צו עיקול זמני, את תום הלב של מבקש הצו ואת מאזן הנזקים וההכבדה הצפוי בעקבות היענות לבקשה או דחייתה.

במידה וניתן צו עיקול, מודיע בית הדין למחזיקים בנכסי המשיב על הטלת העיקול, כאשר המחזיק בנכס נדרש להשיב בכתב אם הנכסים של המשיב אכן בידיו, ואם המחזיק בנכס מתעתד לבקש את ביטול הצו.

בקשה לביטול צו העיקול הזמני - אדם שהוטל עליו צו עיקול רשאי להגיש בקשה לביטול העיקול או לחלופין להגיש בקשה להמרתו של העיקול. את הבקשה לביטול או המרת העיקול יש להגיש תוך 30 יום מיום המצאת הצו, תוך המצאת נימוקים לבקשה. בעלי הדין בעניין יוזמנו לדיון תוך שבוע מהיום בו הוגשה הבקשה לביטול הצו.

ערבות וערבון / התחייבות עצמית:

התקנה קובעת כי צירוף התחייבות עצמית והמצאת ערבות של צד ג' או ערבות בנקאית הם תנאים למתן כל סעד זמני (באשר לתנאי של הפקדת הערובה - ראו **"סעדים זמניים"**. בנוסף, בית הדין יהא רשאי לחייב מבקש גם בהפקדת ערבון אם התקיימו נסיבות המצדיקות לדרוש זאת. באשר לשיקולים רלוונטיים לעניין סוג הבטוחה שעל המבקש סעד זמני להמציא ראו **"סעדים זמניים"**.

(**"התחייבות עצמית"** - הפסיקה קבעה את חובתו של מבקש עיקול זמני לצרף לבקשתו התחייבות עצמית לפיצוי בגין נזק שעשוי להיגרם עקב מתן הצו. מטרת ההתחייבות העצמית, לעומת הערובה, היא לבסס עילה לתביעת פיצויים, אם תוגש, בגין נזק שגרם הצו הזמני)

חיזוק ההגנה על זכויות יסוד של הפרט:

ההגנה על זכויות היסוד של הפרט אשר עשויות להיפגע בשל מתן סעד זמני, הייתה מבוססת בעיקר על ההלכה הפסוקה; הדבר מתבטא בעיקר באלה:
א. הוספת השיקול של "מניעת פגיעה במידה העולה על הנדרש" למסגרת השיקולים שעל בית הדין לשקול בהחלטתו על מתן סעד זמני, סוג הסעד, היקפו ותנאיו.

ב. חובת הפקדת ערבון כתנאי למתן סעד זמני במעמד צד אחד.

ג. קביעה מפורשת של אפשרות עיון מחדש בסעד זמני שניתן.

ד. קביעת הסדר להחזרת ערבות וערבון, שהופקדו כתנאי למתן צו זמני - לאחר שהצו פקע.

ה. קביעת הוראות הדנות בכניסה לחצרים ובשמירת הסודיות בהליכי חיפוש ותפיסה.

ו. קביעת הוראות בדבר הצטרפות של מחזיק או צד שלישי, שיש להם זכויות בנכסים שנתפסו, להליך שבמסגרתו ניתן הצו לתפיסת הנכסים.

רשימת המסמכים הנחוצים לצורך הגשת בקשה לסעד זמני מסוג צו עיקול זמני:

- בקשה בכתב לקבלת סעד זמני: צו עיקול זמני.
- שובר תשלום ששולם בעמדת התשלום בבית הדין או בבנק הדואר או באמצעות האינטרנט - על פי תעריפי האגרות הקבועים בתקנות בתי הדין הדתיים הדרוזיים (אגרות), תשל"ג-1973.
- תצהיר חתום ומאושר על ידי עו"ד המאמת את העובדות.
- ערבות / ערבון / התחייבות עצמית.

• לבקשה שמגיש עורך דין בשם המבקש יש לצרף גם ייפוי כוח מקורי או העתק נאמן למקור.

הערה: דף הסבר זה הינו כללי ואינו בא במקום ייעוץ משפטי ונועד לסיוע ראשוני בלבד ואינו ממצה את כל הנושאים הנוגעים לעניין.

• כל האמור בנוהל זה נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ומתייחס לזכר ונקבה במידה שווה.